GAZETA KRAKOWSKA

Nro 64.

Z KRAKOWA DNIA 11 SIERPNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 3 Sierpnia.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego

My z Bożey Łaski

A L E X A N D E R I.

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski, &c. &c. &c.

Chcąc nagrodzić zasługi położone dla nauk i literatury Polskiey przez JPP. Zawadzkiego i Węckiego, Drukarzy i Księgarzy w Warszawie, oraz zachęcić onych do tem gorliwszego poświęcenia przedsięwzięciom pożytecznym dla postępow oświaty i literatury narodowey, nadaiemy ninieyszem tymże JPanom Zawadzkiemu i Węckiemu tytuł Drukarzy i Księgarzy uprzywileiowanych dworu naszego Królestwa Polskiego, i upoważniamy onych, aby tytułu tego, który uważać powinni iako dowod życzliwości naszey, używali, nie ubliżaiąc iednak prawom kraiowym. Naszey Kommissyi Obrządkow Religiynych i Oświecenia Publicznego polecamy uwiadomienie JPanow Zawadzkiego i Węckiego o niniejszey łasce Naszey Królewskiey. Dan w Petersburgu dnia (23 Maia) 4 Czerwca 1816.

pod.) *ALEXANDER.*

przez Cesarza i Króla

(L.S.) Minister Sekretarz Stanu

Ig. Sobolewski.

Zgodno z oryginałem:

Minister Sekretarz Stanu

(pod.) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z oryginałem

Radzca Sekr. Stanu, Jenerał Brygady

(Podpisano) *Kossecki.*

(L.S.) Minister Stanisław Hr. *Potocki.*

Sarowiecki, S. J. K. R. O. R. i O. P. Nr. 281.

Z Petersburga d. 30 Czerwca d. k.

Dnia 27 Czerwca we wszystkich kościołach Petersburga uroczystym sposobem obchodzono rocznicę bitwy pod Pułtawą, pamiętney zwycięztwem nad Karolem XII dnia 27 Czerwca 1709 odniesionem.

W. Xiążę Mikołay przybył do Mikołaiewa dnia 15 Czerwca. Na granicy miasta spotkany był przez Policmaystra z oddziałem dragonów i kozaków, a na moście na rzecze Ingul przez Ober-Intendenta i Radzcę, Policmaystra morskiego i innych urzędników flotty; na weyściu zaś do domu na-

czelnego Dowódcy Vice-Admirała Greig przez samegoż Vice Admirała z Ienerałami i wyższemi officerami. Dnia następnego, naczelnie dowodzący przedstawił W. Xciu Ienerałów floty i portu, naczelników expedycyynych i officerów różnych oddziałow i broni. O godzinie 9tey W. X. odwiedził Admiralicyą; przygotowany do spuszczenia okręt 74działowy, Nr. 3, zwrócił na siebie uwagę iego, który całą budowę tego okrętu w naymnieyszych obeyrzywszy szczegółach, oświadczył, iż się na nim spuści. Wspaniały ten gmach, iakby czuiąc świetność obecności tak znamienitey osoby, wpośród modłów i gromu dział, odgłosu muzyki, dzwonów, okrzyków ura, ruszywsz z warsztatu, poważnie i spokoynie wpłynął na wody Ingulu. W. X. z widocznem ukontentowaniem na kutrze powrócił do przystaini Admiralicyi. Tam na galeryi przez ręce naczelnego Dowódcy oddawszy dla okrętowego maystra Tarusowa na srebrney tacy dan Monarszy, przeznaczony dla budowniczego, po 3 ruble srebrem od każdego portu, w obecności całego zgromadzenia, ucałował zacnego tego artystę, którego taka łaskawość przeniknęła uczuciem szczęścia do nieopisania. Potem Gość Nayiaśnieyszy odwiedzeniem swem zaszczycił okrętową rysownią, gdzie wśród ofiarowanego dla siebie śniadania zaszczycił maystra okrętowego spełnieniem iego zdrowia, i zaprosił do swego stołu na obiad pospołu z Ienerałami. Późniey W. X. zwiedzał magazyny admiralicyi, koszary, szkołę sterników, skład kart, i osobliwości; a około wieczora oglądał batalion 48 pułku morskiego. Potem zaszczycił swą bytnością bal wspaniały i wielki dany w domu admiralicyi, Spaski zwanym. Przygrywała muzyka. Oświecenie mieysca było nayokazalsze. Powróciwszy do miasta, znalazł ie również rzęsisto oświecone. Naczelny Budowniczy admiralicyi przygotował w przewybornym guście przezroczą w rysunku i napisach do okoliczności zastosowanych. Na trzeci dzień (17 Czerwca) W. X. o 8mey przybył do Admiralicyi. W obecności iego zrobiono sztukę iedną okrętową z drzewa dębowego, a W. X. ciekawie się wypytywał, i z wielką rozpatrywał uwagą różne szczegóły budownictwa okrętowego i praktycznego rysunku. Sztukę tę z wyrznięciem na niey stosownego napisu, postanowiono na wieczną pamięć zachować w zbiorze osobliwości admiralicyi. Oglądał potem ze szczególnieyszą ciekawością wszelkie narzędzia i machiny do budowy okrętów. Na samym wyieździe z Mikołaiewa był w kościele Katedralnym, gdzie go spotkało duchowieństwo, a Protorei Saurski mową powitał. Wziąwszy potem błogosławieństwo na drogę obrazem S. Mikołaia, prosto z kościoła udał się w dalszą podróż na przewóz na Bugu. Ztąd, w towarzystwie naczelnego Dowódcy, Jenerałów i officerów, na kutrze przeiechał na drugą stronę pomienioney rzeki: tam powtórzywszy oświadczenie ukontentowania swego dla naczelnie dowodzącego, i wydziału Czarnomorskiego, udał się w dalszą podróż do Odessy. — Będąc W. Xżę w Pułtowie oglądał pomnik w mieście wzniesiony, rękodzielnie skarbowe, zakłady dobroczynne, więzienie, dom wychowania sierot. Oświecone było nietylko miasto samo, ale i mogiła Szwedzką zwana, pokrywaiąca poległych tam woiowników w pamiętney roku 1709 bitwie i zwycięztwie Cesarza Piotra W. nad Karolem XII; krzyż na mogile postawiony, 12 arszynów wysoki, ogniem był obsypany, a oświecenie samey

mogiły miało kształt półxiężyca. Wspaniałość tego oświecenia zupełnie widzianą była z domu zgromadzeń szlacheckich, w którym się bal odprawiał. W. X. tańczył Poloneza, i zabawił do północy. W trzecim dniu pobytu swego zwiedził W. X. wspomnianą mogiłę, szańce, oraz wszystkie celnieysze mieysca i stanowiska, na których walczyły w pamiętnym dniu wielkiego zwycięztwa Rossyyskie i Szwedzkie woyska.

Z Mińska d. 18 Czerwca d. k.

Dziś po północy ziechał tu JW. Kazimierz Sulistrowski, Radca Stanu, Kawaler różnych orderów, mianowany od N. Pana naszym Gubernatorem cywilnym. O 9tey powitały go wszelkie władze mieyscowe; poczem w sali rządu Gubernskiego wykonał przysięgę właściwą temu urzędowi; iadł obiad z licznie zaproszonemi obywatelami u JW. Zenowicza Marszałka Gubernskiego, a wieczorem był na teatrze, gdzie grano Operę Łaska Imperatora, którą śpiew stosowny do okoliczności dnia tego zakończył.

— *Dnia* 25. —

Dziś opuścił miasto nasze, któremu dwudniowym pobytem swoim tyle blasku przydał, JO. Xiążę Barklayy de Tulli, Marszałek i Naczelny Wódz woysk Imperyi. Przybycie iego zapowiedziało zebranie się rozłożoney po Gubernii 25tey dywizyi woyska. Przybył on dnia 22 o 9tey wieczorem, powitany natychmiast przez władze woyskowe pod przewodnictwem Jenerała korpusu JW. Barona Winzingerode, a cywilne, maiąc na czele JW. Cywilnego Gubernatora Sulistrowskiego. Czas przebywania w mieście naszem tego wielkiego Męża, który doszedłszy szczebla wysokiey chwały i ufności Naywiększego z Monarchów, pamiątka czynów swych dla oyczyzny i ludzkości wymierzonych, uzacni ślady, po których chlubne uzbierał laury, podzielony był między prace i nader krótki spoczynek, w którym nie przestawał okazywać się z przychylnemi względami dla przeiętych czcią i uszanowaniem obywateli. Po ukończeniu popisu woyska, od 5tey z rana trwaiącego, po przedstawieniu mu obecnych urzędników i obywateli, JO. Xiążę z gronem Jenerałów i wyższych stopni officerów zaszczycić raczył w dniu 23 wielki obiad, na sto przeszło osób dany przez JW. Bernowicza Prezesa Sądu Głów: 1go wydziału. Sala ku temu umyślnie sporządzona i ozdobiona była w guście woyskowym. Dwa boki prostokątney tey budowy całe iaśniały w przezroczach i służyły do udziału światła zamiast okien. Ogromne te obrazy wystawiały obozy napełnione woyskiem; z prawey strony w pogodnem słońcu iaśniało imie Naylepszego Monarchy; u spodu Mars uśpiony miał na tarczy wyryte słowa: *Unus qui nobis restituit pacem.* Z lewey ukazywała się świątynia sławy, a w iey środku popiersie Cesarza. Minerwa wskazywała na to ubóstwione wyobrażenie, a tarcza iey okryta była napisem: *Tu Patriae cives populosque dedisti.* Głąb sali okryty był przeźroczem, na którem wyobrażono boginią Nadzieię spozieraiącą wesoło na wschodzącą iutrzenkę. Piękny Turecki namiot, zdobycz wiekopomnego Jana III pod Wiedniem, pokrywał sufit, a wieńce lauru i trofea, między gustownie zrobioną draperyią rozwieszone, wskazywały, że zamiar budowy i ozdoby oney natchnęło przyięcie Bohatyra wieku. Na stole podobnież iaśniały znamiona Marsa w sposób trafnie oku podobaiący się uszykowane, a sława w górze nad niemi unosząca się, ożywiała nieiako ten obraz. Po ukończonym obiedzie, JO. Xiąże Marszałek obecny był po-

wtórzonym dnia tego ćwiczeniom woyskowym; nazaiutrz zaś, podobnież po odbytych zrana popisach, raczył znaydować się na wielkim obiedzie danym przez JW. Chodźkę, Prezesa drugiego wydziału. Toż samo, co wprzód, zgromadzenie assystowało Wielkiemu Gościowi u stołu, innym znowu sposobem, bo darami Flory i Pomony gustownie ozdobionego; wieczorem obywatelstwo Mińskiey Gubernii dało wielki bal pod przewodnictwem swoiego Marszałka. Nie odmówił JO. Xiążę uświetnienia go swą obecnością i kilkogodzinnem zabawieniem się. W sali balowey iaśniało wielkie przeźrocze. Na piramidzie Egipskiey widać było w płasko-rzeźbach na kamieniach Piramidę składaiących rozmaite woienne wielkiego Wodza dzieła; u wierzchu wyryta cyfra onego; Bogini Pokoiu zaymowała spód obrazu, okrywaiąc iedną ręką wieńcem laurowym trofea woyskowe, a drugą podaiąc roszczkę oliwną wyobrażeniem handlu, nauk i rolnictwa; na boku czytać się dały następuiące wiersze:

Wódz ufnością Monarchy godnie zaszczycony,
Co wrócił światu pokoy dawno upragniony,
Mieczem gromił zuchwałych, a niewinnych krzepił.
W cieniu laurow zwiekuie, które sam zaszczepił.

Sciany sali balowey pokryte były gałęziami zielonemi dębu, które pomieszane z rozrzuconemi gęsto źwierciadłami prześliczny czyniły widok. Sufit wieńcami laurowemi i gierlandemi okryty, przez sztuczne zawieszenie ich zdawało się, iż na każdym punkcie sali głowa wielkiego Wodza zasłużonym wieńcem okrywała się. — Dziś rano o 5tey udał się w dalszą na Mir i Nowogrodek podroż, zostawiwszy wszystkich mieszkańcow przepełnionych uwielbieniem, czcią i podziwieniem nad łagodnością charakteru, ludzkością, dobrocią i grzecznością, które więcey blasku przydaią do tych nieśmiertelnych laurow, iakiemi męztwo i waleczność szanowną skroń iego okryły.

Z Wiednia d. 2 Sierpnia.

Dziś o godzinie 11 przed południem z rozporządzenia N. Cesarza w domu J. Cesarzewiczowskiey Mci Arcy Xcia Karola, Xże Arcybiskup ochrzcił nowo urodzoną iego córkę. N. Cesarz raczył bydź iey chrzestnem Oycem, a Arcy Xiężniczka Leopoldyna zastąpiła Arcy Xiężną Maryą Teressę, Xiężną Saską. Wszyscy obecni tu Arcy Xiążęta i Arcy Xiężniczki, tudzież Xżęta Albert Sasko-Cieszyński i Leopold Sycyliyski, Xżna wdowa Nassau, matka Arcy Xiężny Karolowey, i t. d. znaydowali się na tym obrzędzie. Nowo urodzona Arcy Xiężniczka otrzymała na chrzcie imiona Marya Teressa Izabela. Względem zdrowia Arcy Xiężny Karolowey i iey córki wyszło wczoray od lekarzy zaspakaiaiące doniesienie.

Z Berlina d. 3 Sierpnia.

D. 1 około południa odiechali zfąd Królewiczowstwo następcy tronu Niderlandskiego z całem orszakiem swoim do Potsdamu, gdzie kilka dni zabawić zamyślaią. Dniem pierwey odiechał ztąd przez Weimar Królewicz Niderlandski Fryderyk. Królewicz następca naszego tronu i wszystkie Królewskie dzieci udały się także do Potsdamu, i przepędzą dzień dzisieyszy z wysokiemi gościami na tamteyszey wyspie Pawicy.

Onegday przyiechał tu Xże Blücher de Wahlstatt z Karlsbadu w dobrem zdrowiu, i przyymował zaraz odwiedziny od

woyskowych. Dziś iest wielka parada woyskowa na placu ćwiczeń.

Dwor Królewski zawdzicie d. 4 b. m. żałobę po Królowey Portugalskiey na 3 tygodnie.

Z Londynu d. 24 Lipca.

Zaślubienie Królowuey Maryi (urodzoney d. 25 Kwietnia 1776) z Xciem Glucestru, które odłożone było aż do przybycia Królewicza Xcia Kambridgi, nastąpiło d. 22 b. m. Przez Damę Dworska i W. Podkomorzego prawie te same osoby zaproszone były na tę uroczystość co i na ślub Xiężniczki Karoliny, to iest oprocz familii Królewskiey Xięstwo Orleanu z córką, Xże Burbon, wielu znakomitych cudzoziemców, zagraniczni posłowie i Ministrowie z swoiemi małżonkami, Lord Kauclerz i gabinetowi Ministrowie, Lord Wicekanclerz Anglii, wielcy urzędnicy koronni i dworscy, &c. &c. Slub odbył się w wielkiey sali pałacu Królowey. Xże Rejent stał na prawey, a Królewiczowie na lewey stronie ołtarza; Królowa siedziała w teyże stronie na krześle. Arcybiskup Kanterburski dał ślub. Zaraz po ślubie wszystkie damy przypuszczone były do ucałowania ręki, i po niciakim zasiłku oddaliła się Panna młoda dla przebrania. Za powrotem odprowadził ią Xże Rejent z Królewiczem Xciem Kambridgi do powozu, który zawiozł ią przy radosnych okrzykach tłumow ludu do pałacu Xcia Glucestru Bagshot. — Xiężna Koburgska zawsze ieszcze iest słaba i dla tego nieznaydowała się na ślubie.

Pogłoska o rozwiązaniu teraźnieyszego parlamentu tak się iuż powszechną stała, iż wszędzie zaczenaią sobie zmawiać głosy na czas nowych obiorow. Teraźnieyszy parlament odbył dopiero 4 posiedzenia i podług ustaw może ieszcze 3 odbydź. Lecz nie ma zwyczaiu, aby parlament, iak tu wyrażaią, naturalną swoią śmiercią umarł.

Flota pod rozkazami Lorda Exmouth, która przeznaczoną iest do bombardowania Algieru, miała ieszcze w niedzielę wyyść na morze, ale nie dozwolił potężny wicher. Do tey atoli chwili iest zapewne iuż na morzu. Składa ona się z 5ciu liniiowych okrętow od 74 do 100 dział, iednego o 50, czterech fregat, 5ciu korwet i 4 bombardierskich statkow. Admirał Penrose doda ieszcze z swey eskadry na morzu środziemnem do tey floty 3 fregaty i 2 pomnieysze okręty. Liniiowy okręt Minden, który przeznaczony iest z Admirałem Ring do wschodniey Indyi, wspierać w przod będzie wyprawę Lorda Exmouth. Na okręcie Minden znayduie się kompaniia saperow i minerow. Oprocz tego wzięto na tę flotę przeszło 3000 rac Kongrewskich i mnostwo niszczących narzędzi. Wyprawa nasza przeciw Algierowi składać się zatem będzie wraz z Hollenderską eskadrą z 25 okrętow. Pogłoska, iakoby pokłocenie się lądowego woyska z morskiem wstrzymało odpłynienie Lorda Exmouth, nie zasługuie na żadną wiarę.

Listy z Nowegoiorku pod d. 20 Czerwca zapewniaią, iż Amerykański Admirał użył naystosownieyszego środka do zmuszenia Deia Algierskiego do zachowania pokoiu z Ameryką. Naczelnik ten Barbaryyczvków miał iuż wydać znowu woynę Amerykanom, i kazał ich okręty chwytać. Ale Amerykański Kommodor P. Shaw znayduiący się na morzu środziemnem podstąpił zaraz z swoią eskadrą pod Algier i zagroził zbombardowaniem miasta, poczem Dey zaraz inaczey przemówił. Powyższe

doniesienia przywiozła do Nowegoiorku fregata Adams, która d. 17 Maia z pod Algieru odpłynęła. Dey podawał za przyczynę zerwania pokoiu, że mu zebrana iego fregata z portów Hiszpańskich nie była wydana. Amerykański Konsul Shaler udał się zaraz na eskadrę Kommedora Schaw, lecz zaprosił go Dey, aby na mieysce swoiego urzędowania powrócił i zabezpieczył żeglugę Amerykańskich okrętów po morzu środziemnem. Nowy Francuzki Konsul został od Deia w przyiacielskim sposobie przyięty. Traktat z Ameryką miał iednak Dey tylko na 3 miesiące ponowić.

Jenerał Humbert przybył z wielu po republikańsku myślącemi officerami Francuzkiemi do Mexyku. Jenerał Mina, który naprzód w Paryżu był zatrzymany, potem w Liwerpoolu bawił, miał także do Mexyku popłynąć. Wielu wyszłych z Hiszpanii officerów, osobliwie z woyska Miny, którzy długi czas w Londynie bawili, zniknęli gdzieś razem.

Nieprzyiaciele machin tak zwani Luddisci pokazali się znowu w Leicestrze i w rękodzielni Kwakra Deatin wielkie poczynili szkody.

Nowo urodzona córka Xcia Orleanu ochrzczoną została w ostatnią sobotę w obecności Xcia Rejenta i Królewiczów, a trzymał ią do chrztu Xże Esterhazy w imieniu Cesarza Austryackiego.

Mówią, iż śmierć Raiaha Napaulanów była iedynie przyczyną niezatwierdzenia zawartego traktatu. Brat iego, który zostawał w nayściśleyszey z Maratami przyiaźni, iak tylko na tron wstąpił, wzbraniał się zatwierdzić go, i pisał do Naczelnika Maratow i Raiaha Beraru, aby się z nim łączyli.

Anekdoty umieszczone tak często w naszych gazetach o Bonapartem, nie zasługuią na wiarę i są powiększey części zmyślone. Bonaparte, podług wiary godnych świadków mówi tylko otwarcie do otaczaiących go Francuzów, ale względem cudzoziemcow bardzo iest skrytym, i nie każdego do siebie przypuszcza. Ci mszcząc się, rozpuszczaią wszelkiego rodzaiu bayki i kłamstwa.

Listy prywatne z Barbados pod d. 18 Czerwca donoszą, iż woyna w prowincyi Hiszpańskiey Ameryki Wenezuela z wielkiem okrucieństwem iest prowadzona. Każdego jeńca woiennego zabiiaią, a rokoszanie do tego nawet przychodzą okrucieństwa, że ich krzyżuią.

Z Nowego Orleanu piszą pod d. 15szym Czerwca, że poymany przez woyska Królewskie republikański Jenerał Morales oddany pod sąd Inkwizycyi w Mexyku, na śmierć skazany i stracony został. Mexykańscy tak zwani patryoci oświadczyli w swey odezwie, iż mścić się będą śmierci tego jenerała. Rokoszanie przypisńią sobie znowu zwycięztwo. Im dłużey tam będzie woyna prowadzona, tem więcey będzie krwi rozlewu.

Robią tu teraz Wellingtońskie kołataczki do drzwi, które, podług oznaymienia, za każem uderzeniem inne tego Wodza przypominaią zwycięztwo.

Xże Infantado i Hr. Miranda, którzy na przyięcie zaręczonych Xiężniczek Portugalskich do Badyxu poiechali, powrócili do Madrytu, ponieważ odwlokło się ich przybycie.

Liczba Anglików, którzy częścią dla zabawy, częścią dla tańszego życia do Francyi i innych kraiów wyiechali, podaią do

50.000. Rachuiąc tylko po 200 f. szt rocznie na każdego potrzeby, tedy trawią tym sposobem za granicą rocznie 10 mill. f. szt.

Pieszy biegacz Caten wygrał zakład, że w przeciągu 1100 godzin uydzie bez odpoczynku 1100 mil Angielskich. Kapitan Wombell wygrał także zakład 500 gwineów, że w gabryolesie swoim bez odmiany koni zaledzie w 5 godzinach z Westminsteru do Brighton 52 mil Angielskich, jakoż zaiechał pół piątey godziny.

Królewicz Xże Jorku znaydował się w tych dniach z szczególnieyszem swoim ukontentowaniem na doświadczeniu wynalezionych przez Adm. Popham nowych telegrafow, które daleko są dogodnieysze niżeli dotychczasowe, i daley i prędzey donoszą.

Xiężna Wallii, mówią pisma tuteysze, zdawa się podczas swoiego w Stambule pobytu przenosić cudzoziemcow nad Anglików. Miała kredytowy list na 4000 piastrów na tamteyszy Grecki nie Angielski dom. W orszaku iey znaydował się Neapolitański Hrabia i dwie Neapolitanki. Dla zakupienia niektórych kleynotów udała się do Francuzkiego kupca w Stambule. Za powrotem musiała w Malcie formalną odbydź kwarantannę.

Przy Dartmoor zabił piorun 420 owiec.

Z Paryża d. 22 Lipca.

Monitor zawiera rozporządzenie Królewskie z d. 19 b. m. względem urządzenia gwardyi narodowey, którego treść iest następuiąca: — Wszyscy Francuzi od 20 do 60 lat opłacaiący gruntowy podatek, obowiązanemi są służyć w gwardyi narodowey w mieyscu swoiego mieszkania, wyiąwszy niektóre przypadki. Kto ma przeszło 50 lat nie może bydź przymuszany do oddalenia się w służbie gwardyi z mieysca swoiego. Wszyscy officerowie narodowey gwardyi w całey Francyi przez Króla tylko mianowanemi bydź mogą. Czas ich służby iest tylko na lat 5. Do każdego stopnia officerskiego przywiązany iest inny urząd.

Sztab główny narodowey gwardyi Paryzkiey wydał rozkaz, iż co niedziela z każdey legii wystąpić ma o godzinie 4 z rana ieden batalion pod bronią na ćwiczenia, które ćwiczenia nie mogą iednak dłużey trwać iak do osmey.

Król wyznaczył kommissyą do urządzenia edukacyi publiczney, która składa się z Biskupa w Alais, X. Bausset, Biskupa w Aire, Margr. Chatobryant, Hr. Fontanes i P. Roger-Collard. — Gdy układy względem spraw duchowieństwa Francuzkiego z Stolicą Rzymską tu maią bydź za przybyciem Kardynała Pacca czynione, przeto P. Blaccas powróci tu w krótce z Rzymu.

Mowią tu wiele o skazaniu patryotów r. 1816 i o gatunku kary 3 głownych winowaycow, dla dania ludowi przykładu.

Z Nicei piszą pod d. 13 Lipca: Sąd kryminalny tuteyszy rozsądził sprawę 20 osób, które obwinione były, iż wczasie smutney okoliczności, kiedy Xże Angouleme opuścił Francyą, zamordowały pod iedną wsią kilkunastu ochotników należących do woyska Królewskiego. Zbrodni tey towarzyszyły wielkie okrucieństwa, osobliwie dwie kobiety z naywiększą postępowały nieludzkością, i wielu młodzieńców widłami wnętrzności szarpały; iedna nawet z nich zachęcała 14to letnią swoię córkę, aby toż samo czyniła. Obie te ko-

biety pomimo niezaprzeczonych dowodów wypierały się uporczywie wszystkiego. Sprawa ta trwała dni 9, a naradzenia względem wydania wyroku 16 godzin. Ośmiu obwinionych, pomiędzy któremi iedna kobieta, zostali na śmierć, a iedna na całe życie na ciężkie roboty i napiętnowanie skazanemi. Reszta uwolnioną została.

P. Malt-Brun pisze co następuie o wyprawie przeciw Algierowi: "Wyprawa do Afryki nie przechodzi wprawdzie sił wielkiego Europeyskiego Mocarstwa, ale wymaga wielkich zapasów pieniędzy i woyska, i nie może bydź przedsięwziętą bez zezwolenia większey części Mocarstw Europeyskich. Bo chociaż prawo narodowe Europeyskie nie rozciąga do rządów Barbaryyskich, piękne ich iednak prowincye, które podbili, należą do równowagi Europy. Francya, Włochy i Hiszpaniia są szczególniey interessowane, aby kraie Barbaryyskie nie stały się posiadłością Mocarstwa morskiego, które nie przytyka do morza środziemnego. Interess ten, który zarówno obchodzi Austryą i Turcyą, nie będzie także dla Rossyi oboiętnym. Gdy zwrócimy uwagę na obronę zakonu Maltańskiego przeciw Ptołomeuszowi, tedy niemal powiedzielibyśmy można, iż naylepiey przystałoby osadzić ten zakon w Trypolu, w mieście, które nawet Karol V. dla niego przeznaczył i dotąd do niego prawo sobie rości. Waleczność i zręczność kawalerów Maltańskich umiałaby go z chwałą bronić, i lepiey zasłaniać żeglugę morza środziemnego, niżeli z wysepki Adryatyckiego morza Lissa, którą iak słychać Austrya mu ustąpiła."

— D. 24. —

W Hiszpanii tak są obfite tego lata urodzaie, iż w stodolach nie mogą zboża pomieścić.

Podług telegraficznego doniesienia Jen. Mouton-Duvernet został d. 18 b. m. w Lyonie na śmierć skazany. Odwołał on się od tego wyroku do wyższego sądu. W Paryżu iego żona i córka, które szybko z Lyonu zbiegły, rzuciły się do nog Królowi; lecz ten oświadczył, iż sprawiedliwość swoim biegiem iść musi. Siostra Duverneta otrzymała pozwolenie odwiedzać go w więzieniu w Lyonie. Gdy w sądzie mowił na swoią obronę, zaczął płakać gdy wymawiał słowa: "Jestem stary żołnierz, który nie raz z wami razem na polu chwały walczyłem," co bardzo poruszyło słuchaczow.

Francuzi, którzy około wyspy S. Heleny płynęli i tam na ląd wysiedli, powiadaią: że Bonaparte bardzo utył, że bardzo iest gniewliwy i często znieważa domownikow swoich. Większa część osób iego orszaku posłała do Króla prożby o pozwolenie powrotu do Francyi. Jenerał Bertrand wypadł zupełnie z łaski u Bonapartego. Do wieści niegodnych wiary należy, iakoby Bonaparte korrespondował z różnemi osobami, w celu ucieknienia do Ameryki.

Malarz Tannay i inny artysta, którzy w roku przeszłym udali się z Francyi do Brazylii, chwalą bardzo dobre ich tam przyięcie. Wyzłacane łancuszki miedziane na szyię i inne tego gatunku drobiazgi sprzedaią do 100 procentow drożey niżeli we Francyi.

Xże Angouleme odwiedził Króla Sardyńskiego w Aix w Sabaudyi.

2 Klas...

DODATEK
DO N^{ro} 64.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11. SIERPNIA 1816 Roku W NIEDZIELĘ

W zeszłym miesiącu Lipcu r. b. w dniach oznaczonych od Kommissarza Dozoru Szkolnego Deptu i Miasta Krakowa odprawiły się popisy roczne publiczne, tak w 7 pensyach, iako i w 4ch Szkołach publicznych płci żeńskiey, przez tegoż Kommissarza i Examinatora z Dozoru wyznaczonego, w obliczu zacnych oboiey płci licznie zgromadzonych Gości. „Słuchaiąc przytomni Goście odpowiedzi Panienek na zapytania im podawane z Nauk regulaminem na pensye i Szkoły ich płci przepisane iako to: z Nauki Religii i obyczaiowey czyli moralney, z Historyi S. Starego i nowego zakonu, z czytania płynnego, z pięknego, a wyraźnego pisania, z Jeografii, Historyi powszechney i kraiowey, z Historyi Naturalney o Zwierzętach i Roślinach, z wiadomości Fizycznych, o zdarzeniach natury pod rzeczy podpadaiących, z Arytmetyki i rachunkow domowych gospodarskich w reiestrach, iakie każda rządna Gospodyni utrzymywać iest winna. Słuchaiąc biletow i Listow według reguły pisanych, z języków Niemieckiego i Francuzkiego: przypatruiac się wzorom pisma i rysonków, widząc roboty, cerowania, szycia, haftowania i inne różnego nazwiska roboty tey płci przyzwoite, nie bez uczucia wdzięczności uwielbiali zamiary Rządu dążące do oświecenia i usposobienia należytego do społeczności kraiowey tey drugiey połowy ludzkiego plemienia, usiłuiącego oboią płeć wszystkich Klass ludzi uczynić zdatną w swym przeznaczeniu do wyrabiania szczęśliwości i dobrego bytu dla siebie samey i dla kraiu.

W tak odprawionych popisach lubo wszystkie prawie Uczennice pięknie, zręcznie i przytomnie odpowiadały na zapytania z nauk, iednakże na szczególnieyszą zaletę, zdaniem, Przełożoney i Professorek z nauk i obyczaiow zasłużyły panienki następuiące:

W Szkole S. Jana Panien Prezentek Uczennice, którym JW. JX. Łancucki Archipresbiter, Scholastyk, Infułat Krakowski, pochwały przeczytał i rozdał nagrody w Xiążkach ze szczodrobliwości W. JX. Kudrewicza Professora Akademii przesłanych są:

Z Klassy początkowey odebrały pochwałę:

Opoczyńska Józefa,

Opoczyńska Maryanna,

Sikorska Tekla.
Dymitrowna Franciszka.
Wołczyńska Salomea.
Lewicka Emilia.

Z Klassy Iwszey.

Osikowska Maryanna.
Wimerowna Magdalena.
Niewiarowska Emilia.
Wierciszewska Sabina.
Konarzewska Maryanna.
Cynk Rozalia.
Urbanowna Tekla.

Z Klassy IIgiey.

Wąsowiczowna Maryanna.)
Szembekowna Tekla.) nagrodę.
Szeń Katarzyna.)
Motz Barbara.)
Kozieradzka Ferdynanda.) pochwałę.
Rzepecka Elżbieta.)
Honer Zofia.)

Z Klassy IIIciey.

Piątkowska Apolonia.)
Belowna Barbara.) nagrodę.
Marcisiewicz Maryanna.)
Owsińska Maryanna.)
Liberowna Anna.)
Kaczeńska Józefa.) pochwałę.
Lewińska Joanna.)

Z Klassy IVtey odebrały pochwałę i nagrodę.

Konwicka Julia.
Osikowska Józefa.
Szawłoska Zuzanna.
Marchocka Alexandra.
Milewska Rozalia.

W Szkole S. Andrzeia Panien Franciszkanek okazały szczególny dowod całorocznego, a wszelkiey zalety i pochwały godnego postępowania w moralności i naukach Uczennice iak następuią:

Z Klassy początkowey.

Białecka Antonina.
Brzezowska Anna.
Lubaczyńska Anna.
Marchwicka Konegunda.
Nadmilerowna Petronela.
Richelska Józefa.
Woycicka Katarzyna.

Z Klassy Iwszey.

Borucka Tekla.
Chorążonka Agneszka.
Dymidowicz Eufemia.
Etsonsowna Rozalia.
Trembowna Franciszka.
Kanarkowska Orszula.
Knapowna Franciszka.
Lgocka Maryanna.
Skowrońska Rozalia.

Z Klassy IIgiey.

Dzikowska Felicyanna.
Latanowicz Zofia.
Like Salomea.
Maiewska Tekla.
Michińska Helena.
Więckowska Maryanna.
Więckowska Katarzyna.

Z Klassy IIIciey.

Głogowska Maryanna.
Krzyżanowska Józefa.
Trzebińska Julianna.
Wiśnieska Agneszka.
Woycikowska Elżbieta.

W Szkole S. Tomasza Panien Kanoniczek di Satya Uczennice zasłużyły na szczególnieyszą zaletę:

Z Klassy początkowey.

Berezecka Katarzyna.
Mikołoska Zofia.
Sztyftowna Franciszka.
Trepiońska Teodora.

Z Klassy Iwszey.
Mikotońska Katarzyna.
Trzepiońska Aniela.
Dobieńska Zofia.
Kozłowska Ludwika.
Sztyftowna Joanna.
Z Klassy IIgiey.
Kwaśniewska Emilia.
Kwaśniewska Maryanna.

W Szkole Zwierzynieckiey Panien Norbertanek w Naukach obyczaiach w językach obcych i przykładaniu się do robot ręcznych zasługuią na zaletę panienki nastąpuiące:

Z Klassy początkowey.
Dąbrowska Maryanna.
Skibińska Eufrozyna.
Z Klassy Iwszey.
Malarska Wiktorya.
Felemberg Józefa.
Garbaczyńska Rozalia.
Krzyżanowska Tekla.
Z Klassy IIgiey.
Podoska Franciszka.
Ruflecka Józefa.
Felemberg Teofi'a.
Natoniowska Tekla.

W przeszłym Nrze 63 Gazety w opisie popisu uczniow Szkoły Departamentowey Krakowskiey w śliznęły się następuiące pomyłki:

Nakarcie 767 zamiast 560 ma bydź		— 647 Uczniow.
	— Kulczycki Szymon	— Kolczycki Ignacy.
	— Telik Jan	— Feliks Jan
	— Rogowski Stanisław	— Rogawski Stanisław.
	— Kopczyński Paweł	— Kapczyński Paweł.
	— Gołąbiński Wincenty	— Głębocki Wincenty.
	— Gołąbiński Stanisław	— Gołemberski Stanisław.
	— Szwiger Jan	— Szweygier Jan.
	— Huba Romuald	— Hube Romuald.
	— Kopiński Ludwik	— Kempiński Ludwik.

Nakarcie 768 Kowalski Ignacy przez omyłkę wcisnął się do Gazety.
— 769 Zamiast Florkiewicz Paweł, ma bydź Florkiewicz Józef.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych, w Senacie Rządzącym, Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Podaie do wiadomości, iż w dniu 16 b. m. od godziny 10 z rana w Biórze Inspektora Dochodów Publicznych odbywać się będzie publiczna Licytacya Dzierżawy wieczney (Erbpacht) czterech Realności poniżey wyszczegulnionych, z podziału Folwarku Biało-Prądnickiego uformowanych, tako to: *a*) Folwarku z propinacyą, karczmą, gorzelnią i znaczoym kawałkiem przyległego gruntu — *b*) Officyny z ogródkiem i gruntem. — *c*) Młyn z gruntem. — *d*) Oddzielnych kawałków gruntów różnie położonych bez budowli. Warunki Licytacyi na Anszlagi Dochodow w czasie aktu teyże licytacyi ogłoszone będą, a prócz tego wcześniey zacząwszy od dnia 2 b. m. w Biórze Kommissyi Włościańskiey przy ulicy Grodzkiey pod L. 120, każdemu do przeyźrzenia okazane bydź mogą. — w Krakowie dnia 4. Sierpnia 1816.

(podpisano) *Linowski, S. Pr.*
Gadomski, S. W. D. P.

Trybunał Cywilny pierwszey Instancyi Woiewodztwa Krakowskiego. Gdy Ur. Adam Czapski, Deputat massy kredalney Teodora Weszla, żądanie uwolnienia siebie od obowiązkow Deputata, w dniu 23 Lipca r. b. do L. 2062 do Trybunału tuteyszego zaniosł; uwolnienie zaś takowe pierwey nastąpić nie może, dopoki kto inny z wierzycieli Deputatem w mieysce iego obranym niezostanie, przeto Trybunał wzywa ninieyszym wszystkich wierzycieli pomienioney massy, ażeby się w Sądzie tuteyszym w dniu 30 Sierpnia r. b. o godzinie 4 po południu przed W. Sędzią Dwernickim stawili, w celu obrania innego Deputata w mieysce składaiącego Urząd Ur. Adama Czapskiego. Poczem Trybunał względem iego uwolnienia, swą decyzyą wyda. W Krakowie d. 30 Lipca 1816.

Trzetrzewiński, Sęd. Pres.
Konicki, Sekretarz.

Dnia 13 Sierpnia r. b. o godzinie 9tey z rana w Krakowie przy ulicy S. Jana w Kamienicy pod Nro 486 sprzedawane będą przez publiczną Licytacyą różne sprzęty domowe, iako to: kanapa, krzesła, stoliki, zwierciadła, komody, biórka, oraz naczynia szklane, faiansowe i tym podobne. — Nareszcie dwie Izby obok siebie położone na szynk trunków lub mieszkanie służyć mogące, wraz z piwnicą w Kamienicy powyż wymienioney na dolnym piętrze znayduiące się, wypuszczone zostaną przez Licytacyą w prowent roczny, z tym oznaymieniem, iż zyskuiący ostateczne przybicie, będzie mógł uzyskać każdego następnego roku przedłużenie posiadania prowentów przez siebie zalicytowanych, skoro uczyni zadosyć warunkom przed licytacyą oznaczyć się maiącym. — W tem przeto celu podpisany Komornik szanowną Publiczność uwiadomiaiąc, w mieysce ogłoszoney sprzedaży na terminie oznaczonym zaprasza. — w Krakowie dnia 9go Sierpnia 1816.

Stefan Mochnacki, Kom.

Trzy oddzielne pomieszkania w mieście Zydowskim na Kazimierzu przy Krakowie, w Kamienicy pod Nro 60 położoney, znayduiące się, Starozakonnego Leybel Flügel własne, dnia 13 Sierpnia r. b. o godzinie 4tey po południu, wypuszczone zostaną w naiem na lat dwa przez publiczną licytacyą. — Licytuiący opatrzą się w Vadium względnie każdego pomieszkania po złp. 36. O czem podpisany Komornik chęć licytowania maiących uwiadomia. — w Krakowie dnia 9go Sierpnia 1816.

Stefan Mochnacki, Kom.

Podaię do publiczney wiadomości: iż dnia 20 i 21 Mca Sierpnia r. b. od godziny 9tey do 12tey z rana, a od 3ciey do 6tey po południu w Krakowie w domu w ulicy S. Anny pod L. 316 stoiącym. — Z mocy Commissorium Wysokiego Trybunału Iszey Inst. W. N. i s. N. M. K. i iego Okręgu, d. 1 Sierpnia r. b. Nro 506 wydanego; pozostałe po niegdy Agnieszce z Robackich Danielskiey różne ruchomości, iako to: Perły kałakuckie, Kolczyki dyamentowe, Korale, Suknie, Porcellana, Faians, szkło; — Naczenia różne Stolarskiey roboty; przez publiczną Licytacyą sprzedane zostaną. — Zyczący sobie nabycia takowych, w mieyscu, dniu i godzinie oznaczonych znaydować się zechcą. — w Krakowie dnia 7 Sierpnia 1816.

H. Kudlicki, Kom. T. K.

Niżey podpisani artyści instrumentow Optycznych z Bawaryi, maią honor uwiadomić Prześwietną Publiczność, iż przybyli do tego miasta z różnemi optycznemi szkłami. — Nayprzód. Dostać można u nich różnych szkieł konserwuiących wzrok Okulary ich urządzone są do rozmaitey sytuacyi oczu, tak dla osób krotki wzrok maiących, iako też i dla takich które tylko z daleka widzą. Po zobaczeniu oczu, podpisani według prawideł sztuki, oznaczaią zaraz jakie okulary są im naystosownieyszemi. Jasne i wyraźne rozpoznawanie przedmiotow, napełni niednego zapewne ukontentowaniem, z odzyskanego zmysłu widzenia: przy czem nikt nie powinien mieć powodu obawy uszkodzenia lub osłabienia swoiego wzroku; ile iż podobna boiaźń tylko przy szkłach powiększaiących mieysce mieć by mogła. I dla tego to, iak się wyżey rzekło, okulary ich nietylko za wzrok konserwuiące, ale iako i naprawuiące tenże, uważanemi być powinny. — Można także u nich dostać różnych dalekowideł, mikroskopow (drobnowideł) składanych, iako też mikroskopow słonecznych, które od dziesięciu aż do stotysięcy razy powiększaią; Camera obscura, za pomocą którey wielkr przedmiot na ćwiartkę papieru przenieść można; krotkich i długich perspektyw z podwoynemi obiektyw — szkłami, które promienie słoneczne rozpraszaią; Camera clara, która wielkie przedmioty w małym kształcie wystawia; szkieł palnych i wklęsłych, za pomocą których wiele doświadczeń z słońcem robić można; Cones et prismata; różnych zabawek z cieniami, gdzie małe na szkle malowane figury, w wielkości naturalney na ścianie się okazuią. — Gdyby kto podobne instrumenta uszkodzone do reparacyi podpisanym powierzył, dobrze i za pomierną cenę usłużonym będzie.

Mieszkaią w Oberży u P. Lipińskiego pod Nrem 499 na drugiem piętrze pod L. 8 na rogu Floryańskiey ulicy.

Woys i Kompania.